

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1
Περιοχές από το πρόγραμμα της ΕΠΕΚ (1953)

Γενικά προγραμματικά κατευθύνσεις

ΚΕΦ. Β΄: ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

& 10. *Κυβέρνησις του Λαού, υπέρ του Λαού και δια του Λαού.*- Η ΕΠΕΚ πιστεύει ότι δια να υπάρξει αληθινή κατοχύρωσις του ελευθέρου δημοκρατικού πολιτεύματος πρέπει τούτο κυρίως να στηρίζεται εις τα ευρύτετα στρώματα του εργαζόμενου λαού, τους αγρότας, τους εργάτας, τους μισθωτούς, τους επιστήμονας, τους επαγγελματίες, τους βιοτέχνους και γενικά εκείνα τα στρώματα του λαού, επάνω εις τα οποία ασκείται η πίεσις της πλουτοκρατικής ολιγαρχίας (σελ.14).

& 15. *Η κατάργησις όλων των ανελεύθερων και αντιδημοκρατικών διατάξεων κύριο μέλημα της ΕΠΕΚ. [...].*

& 16. *Η πλήρης αποκατάστασις των συνδικαλιστικών ελευθεριών.*- [...] Διότι αυτά αποτελούν τας επάλξεις, από τας οποίας οι εργαζόμενοι εξορμούν, δια να προασπίσουν τα δίκαια και τα δικαιώματά των και να διευρύνουν τας οικονομικές και κοινωνικές κατακτήσεις των, τα οποία επιβουλεύεται η οικονομική ολιγαρχία. Η κατάπνιξις των συνδικαλιστικών ελευθεριών [...] καθυποτάσσει τους εργαζόμενους [...] τους παραδίδει δέσμιους εις την ανεξέλεγκτον της πλουτοκρατικής ολιγαρχίας διάκρισιν και εις την ανοικτίρμονα εκμετάλλευσίν της [...].

& 17. *Διοικητική Αποκέντρωσις και Αυτοδιοίκησις.*- Βασικήν επίσης πολιτικήν επιδίωξιν της ΕΠΕΚ αποτελεί η πραγματοποίησις του δευτέρου βαθμού της αυτοδιοικήσεως, εν συνδυασμῷ προς ευρείαν αποκέντρωσιν των κρατικών υπηρεσιών [...] Η έλλειψις εξ άλλου της αυτοδιοικήσεως κατά δεύτερον βαθμόν στερεί τον Λαόν του δικαιώματος να αναλάβει ο ίδιος δ' αρκετών οργάνων του, την διαχείρισιν των τοπικών ζητημάτων και συμφερόντων του [...] της λαϊκής παιδείας, της υγιεινής, της συγκοινωνίας κλπ. [...].

& 18. *Η εκπαίδευσις.*- [...] θα αυξήσει επί πλέον το όριον αυτής από 6 εις 8 έτη [...] Η εκπαίδευσις θα τεθή, κατ' αυτόν

τον τρόπο, εις την διάθεσιν όλων των κοινωνικών στρωμάτων, αντί να είναι, όπως συμβαίνει σήμερα, προνόμιον μόνον των πλουσιών [...]

& 19. *Η ισοτιμία των γυναικών.*- Η ΕΠΕΚ υπήρξεν ο πρωτοεργός της χορηγήσεως εις τας Ελληνίδας του δικαιώματος της ψήφου [...] η ΕΠΕΚ είναι αποφασισμένη να διεξαγάγη όλους τους αγώνας, οι οποίοι θα χρειαστούν δια να εξαλειφθεί και το τελευταίον εναπομένον ίχνος ανισότητος μεταξύ των δύο φύλων -και απομένουν ακόμη πολλά [...]

& 20. *Η Δικαιοσύνη προσιτή εις τον Λαόν.*- Τέλος η ΕΠΕΚ συναισθάνεται ότι όπως έχει σήμερα η οργάνωσις της απονομής της δικαιοσύνης, αυτή δεν είναι ποσώς προσιτή εις τα ευρέα λαϊκά στρώματα [...]

ΚΕΦ. Δ': ΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

& 27. *Βάσεις και σκοποί των Μεταρρυθμίσεων.*- [...] Θα εκθέσωμεν περαιτέρω τας μεταρρυθμίσεις, τας οποίας προγραμματίζεται η ΕΠΕΚ. Αι μεταρρυθμίσεις αυταί στηρίζονται επί τριών βάσεων: α) την εθνικοποίησιν, β) τον κρατικόν έλεγχον εν συνδυασμώ προς την συμμετοχήν των εργατών εις την διοίκησιν των επιχειρήσεων και γ) την κρατικήν ενίσχυσιν και αποβλέπουσιν εις την άρσιν της καταθλιπτικής πίεσεως, την οποίαν αι ισχυραί οικονομικώς τάξεις ασκούν επί των ασθενεστέρων και εις την εξάλειψιν της εκμεταλλεύσεως των εργαζομένων (σελ.26).

& 28. *Εθνικοποιήσις της πίστωσης.*- [...]

& 29. *Εθνικοποιήσις επιχειρήσεων κοινής ωφελείας.*- [...]

& 30. *Εθνικοποιήσις μεγάλων βιομηχανιών.*- [...] Με την εθνικοποίησιν των θα απαλλαγούν και μεγάλοι μάζαι εργατών από την εκμετάλλευσιν την οποίαν υφίστανται σήμερα και θα χειραφετηθούν [...]

& 31. *Κρατικός έλεγχος των ανωνύμων εταιρειών.*- [...]

& 32. *Συμμετοχή των εργατών εις την Διοίκησιν.*- Η ΕΠΕΚ πιστεύει ότι η συμμετοχή των εργατών εις την διοίκησιν των επιχειρήσεων, εις τας οποίας εργάζονται, θα αποδή εξόχως εξυπηρετική και των συμφερόντων των επιχειρήσεων και των συμφερόντων της κοινωνίας. Οι εργάται, αποτελούντες τον έτερον των παραγόντων της παραγωγής, με την συμμετοχήν των εις την διοίκησιν των επιχειρήσεων, θα προσφέρουν αληθινά

εξόχους υπηρεσίας. Θα συμβάλλουν αποτελεσματικά εις την τελειοποίησιν των παραγομένων προϊόντων, εις την αύξησιν της αποδόσεως, εις την ελάττωσιν του κόστους. Η ΕΠΕΚ, πιστεύουσα εις τα εξαιρετικά αποτελέσματα, τα οποία θα έχει η συμμετοχή των εργατών εις την διοίκησιν των επιχειρήσεων, είναι αποφασισμένη να αγωνισθή δια να την κατακτήσει (σελ.29).

& 35. *Φορολογική ασυδοσία και η φοροδιαφυγή.*- Ιδιαίτερος είμεθα αποφασισμένοι να καταλύσωμεν το από μακρού κρατούν καθεστώς της φορολογικής ασυδοσίας των μεγάλων επιχειρήσεων και των μεγάλων επιχειρηματιών, ασκούμενον διά της απροκαλύπτου όσον και επαισχύντου ανοχής της φοροδιαφυγής συνέπεια του οποίου είναι η άνευ οίκτου καταδίωξις των μικρών και ασθενών φορολογουμένων [...]

ΚΕΦ. Ε': ΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

& 40. *Εργαζόμενη γυναίκα και ανήλικοι.*- [...] Οι όροι της εργασίας πρέπει να της επιτρέπουν όπως εκπληροί την σημαντικήν οικογενειακήν αποστολήν της και να εξασφαλίζουν εις την μητέρα και το παιδί ειδικήν ανάλογον προστασίαν. Η Δημοκρατία οφείλει επίσης να αγρυπνεί δια την προστασίαν της εργασίας των ανηλίκων [...]

& 41. *Η κοινωνική αλληλεγγύη.*- [...] πας πολίτης ανίκανος προς εργασία και στερούμενος των απαραίτητων μέσων ζωής δικαιούται συντηρήσεως και πρόνοιας παρά της κοινωνίας. Χρέος της Δημοκρατίας αποτελεί να καταστήσει ενεργόν το δικαίωμα τούτο. Ομοίως εν περιπτώσει ατυχήματος, ασθενείας, αναπηρίας, γήρατος, ακουσίας ανεργίας, οι εργάται δικαιούνται πρόνοιας και εξασφαλίζονται εις αυτούς ανάλογα μέσα προς τας ανάγκας των.

& 42. Ιδιαίτερον εντελώς αξίαν αποδίδει η ΕΠΕΚ εις την προστασίαν της λαϊκής υγείας και ιδίως του βρέφους και του παιδιού [...] (σελ.32).

[Προγραμματικά κατευθύνσεις - Καταστατικόν, Αθήναι, εκδ.Κωβαίου, 1953]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Χρονολόγιο σημαντικών πολιτικών γεγονότων της προδικτατορικής περιόδου

1950

14 Ιανουαρίου: ίδρυση της ΕΠΕΚ.

4 Φεβρουαρίου: ίδρυση της «Δημοκρατικής Παράταξης».

5 Μαρτίου: βουλευτικές εκλογές (Λαϊκό Κόμμα 18,80%, ΕΠΕΚ 16,44%, Δ.Σ.Κ. 10,67%, Δημοκρατική Παράταξη 9,70%).

1951

30 Μαΐου: παραίτηση Παπάγου. Στρατιωτικό Κίνημα του Ι-ΔΕΑ.

1 Αυγούστου: ίδρυση της Ε.Δ.Α.

6 Αυγούστου: ο Παπάγος ιδρύει τον «Ελληνικό Συναγερμό».

9 Σεπτεμβρίου: βουλευτικές εκλογές (ΕΠΕΚ 23,49%), Κόμμα Φιλελευθέρων 19,04%, ΕΔΑ 10,57%, Ελληνικός Συναγερμός 36,53%).

21 Δεκεμβρίου: ψηφίζεται το νέο ελληνικό Σύνταγμα.

1952

18 Φεβρουαρίου: επικύρωση από τη Βουλή της συνθήκης για την προσχώρηση στο ΝΑΤΟ.

30 Μαρτίου: εκτέλεση των: Νίκου Μπελογιάννη, Δημήτρη Μπάτση, Νίκου Καλούμενου, Ηλία Αργυριάδη.

16 Νοεμβρίου: εκλογές με πλειοψηφικό σύστημα (Ελληνικός Συναγερμός 49,22% και 247 έδρες, ΕΠΕΚ-Κ.Φ. 34,22% και 51 έδρες).

1953

3 Μαΐου: διάσπαση της ΕΠΕΚ.

7 Μαΐου: ιδρύεται η ΚΥΠ.

26 Ιουλίου: πεθαίνει ο Ν. Πλαστήρας.

1954

19 Μαρτίου: μεγάλες διαδηλώσεις για το Κυπριακό.

17 Αυγούστου: εκτέλεση του Ν. Πλουμπίδη.

20 Αυγούστου: διαδηλώσεις και συγκρούσεις για το Κυπριακό.

14-16 Δεκεμβρίου: διαδηλώσεις εναντίον των ΗΠΑ και της Αγγλίας για την Κύπρο.

1955

3 Φεβρουαρίου: ο Σπ. Μαρκεζίνης ιδρύει το «Κόμμα των Προοδευτικών».

4 Οκτωβρίου: Θάνατος του Παπάγου.

5 Οκτωβρίου: ο Μονάρχης δίνει την εντολή στο Κ. Καραμανλή παρακάμπτοντας την ιεραρχία του Συναγερμού (Στεφανόπουλος - Κανελλόπουλος).

6 Οκτωβρίου: κυβέρνηση Καραμανλή.

27-28 Οκτωβρίου: μεγάλες διαδηλώσεις για το Κυπριακό.

1956

4 Ιανουαρίου: ίδρυση της ΕΡΕ.

24 Ιανουαρίου: ιδρύεται η «Δημοκρατική Ένωση» (εκλογική σύμπραξη Κέντρου - Αριστεράς).

14 Φεβρουαρίου: 20ο Συνέδριο του ΚΚΣΕ. Στο φως η μυστική έκθεση Χρυστσώφ για τη σταλινική περίοδο.

19 Φεβρουαρίου: βουλευτικές εκλογές (ΕΡΕ 47,38% και 165 έδρες, Δημοκρατική Ένωση 48,15% και 132 έδρες).

9 Μαρτίου: εκτόπιση του Μακάριου - διαδηλώσεις στην Αθήνα-Θεσσαλονίκη.

15 Μαρτίου: καθάριση του Νίκου Ζαχαριάδη από την 6η πλατιά ολομέλεια της Κ.Ε.

9 Μαΐου: άγριες συγκρούσεις για το Κυπριακό στην Αθήνα - τρεις νεκροί διαδηλωτές.

1957

31 Μαΐου: δολοφονείται ο Στέφανος Σαράφης, βουλευτής, τότε, της ΕΔΑ.

1958

30 Ιανουαρίου: ο Μάρκος Βαφειάδης καθαιρείται από το Π.Γ. της Κ.Ε. του ΚΚΕ στην 8η ολομέλεια.

11 Μαΐου: βουλευτικές εκλογές με νόμο υπερενισχυμένης ανα-

λογικής (ΕΡΕ 41,16%, ΕΔΑ 24,42%, Κόμμα Φιλελευθέρων 20,67%). Σημαντική επιτυχία της Αριστεράς.

1959

20 Φεβρουαρίου: υπογράφονται οι συμφωνίες για το Κυπριακό (Ζυρίχης και Λονδίνου).

1960

1 Δεκεμβρίου: διαδήλωση ορόσημο 100.000 οικοδόμων.

1961

19 Σεπτεμβρίου: ίδρυση της Ένωσης Κέντρου.

29 Οκτωβρίου: εκλογές «βίας και νοθείας» (ΕΡΕ 50,81%, Ένωση Κέντρου 33,65%)

14 Νοεμβρίου: κηρύσσεται επίσημα ο «Ανένδοτος Αγώνας».

1962

20 Απριλίου: αιματηρές συγκρούσεις διαδηλωτών-αστυνομίας μετά από απαγορευμένη συγκέντρωση της Ε.Κ.

1963

21 Φεβρουαρίου: η ΕΡΕ καταθέτει πρόταση για αναθεώρηση του Συντάγματος.

22 Μαΐου: δολοφονείται ο Γρ. Λαμπράκης στη Θεσσαλονίκη.

3 Νοεμβρίου: εκλογές με νίκη της Ε.Κ. (ΕΡΕ 39,37%, Ε.Κ. 42,04%, ΕΔΑ 14,34%).

9 Δεκεμβρίου: ο Καραμανλής δηλώνει αποχώρηση από την πολιτική.

10 Δεκεμβρίου: ο Κανελλόπουλος αρχηγός της ΕΡΕ.

1964

7 Φεβρουαρίου: θάνατος του Σ. Βενιζέλου.

16 Φεβρουαρίου: εκλογές και μεγάλη νίκη της Ε.Κ. με 52,72% (ΕΡΕ 35,26%, ΕΔΑ 11,80%).

Αύγουστος: ιδρύεται ο ΑΣΠΙΔΑ.

1965

3 Μαρτίου: ο Γ. Παπανδρέου αποκαλύπτει το σχέδιο «Περικλής».

18 Μαΐου: πρώτο δημοσίευμα για ΑΣΠΙΔΑ.

5 Ιουνίου: η υπόθεση ΑΣΠΙΔΑ στο Στρατοδικείο.

13 Ιουλίου: διαγράφεται από την Ε.Κ. ο Π. Γαρουφαλιάς.

15 Ιουλίου: παραίτηση Γ. Παπανδρέου. Πρωθυπουργός, ο Νόβας.

16 Ιουλίου: αποστασία βουλευτών της Ε.Κ.

21 Ιουλίου: μεγάλη διαδήλωση στην Αθήνα. Δολοφονείται ο Σ. Πέτρουλας.

20 Αυγούστου: κυβέρνηση Γκριμώκου – Μεγάλες συγκρούσεις στην Αθήνα.

17 Σεπτεμβρίου: κυβέρνηση Στ. Στεφανόπουλου.

1966

14 Νοεμβρίου: αρχίζει η δίκη του ΑΣΠΙΔΑ.

18 Δεκεμβρίου: μυστική συμφωνία Μονάρχη – Γ. Παπανδρέου – Π. Κανελλόπουλου.

22 Δεκεμβρίου: κυβέρνηση Π. Παρασκευόπουλου.

1967

16 Μαρτίου: καταδίκη 21 αξιωματικών για τον ΑΣΠΙΔΑ.

3 Απριλίου: κυβέρνηση Κανελλόπουλου (ΕΡΕ).

21 Απριλίου: στρατιωτικό πραξικόπημα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Χρονολόγιο σωμάτων των ΚΚΕ / ΕΔΑ

- 1 Ιουλίου 1941:** 6η Ολομέλεια της Κ.Ε.
(αρχές) Σεπτεμβρίου 1941: 7η Ολομέλεια της Κ.Ε.
(αρχές) Ιανουαρίου 1942 : 8η Ολομέλεια της Κ.Ε.
Δεκέμβριος 1942: Πανελλαδική Συνδιάσκεψη του ΚΚΕ
- 2 Ιουνίου 1943:** 9η Ολομέλεια της Κ.Ε.
(αρχές) Ιανουαρίου 1944: 10η Ολομέλεια της Κ.Ε.
- 2-3 Αυγούστου 1944:** Συνεδρίαση της Κ.Ε.
5-10 Απριλίου 1945: 11η Ολομέλεια της Κ.Ε.
25-27 Ιουνίου 1945: 12η Ολομέλεια της Κ.Ε.
1-6 Οκτωβρίου 1945: 7ο Συνέδριο του ΚΚΕ
Φεβρουάριος 1946: 2η Ολομέλεια της Κ.Ε.
15-17 Απριλίου 1946: Πανελλαδική οργανωτική σύσκεψη του Κ.Κ.Ε.
Σεπτέμβριος 1947: 3η Ολομέλεια της Κ.Ε.
28-29 Ιουλίου 1948: 4η Ολομέλεια της Κ.Ε.
30-31 Ιανουαρίου 1949: 5η Ολομέλεια της Κ.Ε.
Οκτώβρης 1949: 6η Ολομέλεια της Κ.Ε.
Μάιος 1950: 7η Ολομέλεια της Κ.Ε.
14-15 Οκτωβρίου 1950: 3η Συνδιάσκεψη του Κ.Κ.Ε.
15 Οκτωβρίου 1951: 1η Ολομέλεια της Κ.Ε.
Οκτώβριος 1951: 2η Ολομέλεια της Κ.Ε.
Νοέμβριος 1952: 3η ευρεία ολομέλεια της Κ.Ε.
Δεκέμβριος 1953: 4η πλατειά ολομέλεια της Κ.Ε.
Μάρτιος 1955: Συνεδρίαση της Κ.Ε. του Κ.Κ.Ε.
Δεκέμβριος 1955: 5η Ολομέλεια της Κ.Ε.
15 Μαρτίου 1956: 6η πλατειά ολομέλεια της Κ.Ε. (καθαίρεση Ζαχαριάδη)
Ιούλιος 1956: 1η Πανελλαδική Συνδιάσκεψη της ΕΔΑ
Φεβρουάριος 1957: 7η Ολομέλεια της Κ.Ε.

- Ιανουάριος 1958:** 8η Ολομέλεια της Κ.Ε. (καθαίρεση Βαφειάδη, διάλυση οργανώσεων του ΚΚΕ).
Αύγουστος 1958: 9η Ολομέλεια της Κ.Ε.
Νοέμβριος 1958: 10η Ολομέλεια της Κ.Ε.
Απρίλιος 1959: 11η Ολομέλεια της Κ.Ε.
28 Νοεμβρίου - 2 Δεκεμβρίου 1959: 1ο Συνέδριο ΕΔΑ
Ιούνιος 1960: 12η Ολομέλεια της Κ.Ε.
Οκτώβριος 1960: 13η Ολομέλεια της Κ.Ε.
Αύγουστος 1961: 14η Ολομέλεια της Κ.Ε. (διαγραφή Μ. Βαφειάδη από μέλος του Κ.Κ.Ε.)
Αύγουστος 1961: 8ο Συνέδριο του Κ.Κ.Ε.
Αύγουστος 1961: 1η Ολομέλεια της Κ.Ε.
Νοέμβριος 1961: 2η Ολομέλεια της Κ.Ε.
Μάιος 1962: 3η Ολομέλεια της Κ.Ε.
8-15 Δεκεμβρίου 1962: 2ο Συνέδριο της ΕΔΑ.
Φεβρουάριος 1963: 4η Ολομέλεια της Κ.Ε.
Οκτώβριος 1963: 5η Ολομέλεια της Κ.Ε.
Ιανουάριος 1964: 6η Ολομέλεια της Κ.Ε.
Απρίλιος 1964: 7η Ολομέλεια της Κ.Ε.
25-28 Ιουλίου 1964: Α' Πανελλαδική Οργανωτική Σύσκεψη της ΕΔΑ.
Φεβρουάριος 1965: 8η Ολομέλεια της Κ.Ε. Απόφαση για τη σύσταση κομματικών οργανώσεων.
Αύγουστος 1965: 9η Ολομέλεια της Κ.Ε.
5-7 Μαρτίου 1966: Β' Πανελλαδική Οργανωτική Σύσκεψη της ΕΔΑ.
Μάρτιος 1967: 10η Ολομέλεια της Κ.Ε.
Ιούνιος 1967: 11η Ολομέλεια της Κ.Ε.
Φεβρουάριος 1968: 12η «Ευρεία» Ολομέλεια της Κ.Ε. (Διάσπαση του Κ.Κ.Ε.)